

KONCERT

17.10

**Sobota,
17 października,
19.30**

Saturday,
17 October,
7:30 pm

Filharmonia
Narodowa
Sala Koncertowa

Warsaw
Philharmonic
Concert Hall

ul. Sienkiewicza 10

Koncert w 171. rocznicę śmierci Fryderyka Chopina
w roku obchodów 210. rocznicy urodzin kompozytora
Concert Commemorating the 171st Anniversary of Death of Fryderyk Chopin
in the Year of the 210th Anniversary of his Birth

Krzysztof Penderecki (1933–2020)

Aria

z Trzech utworów w dawnym stylu
from *3 Pieces in Baroque Style*

Fryderyk Chopin (1810–1849)

I Koncert fortepianowy e-moll op. 11

Piano Concerto No. 1 in E minor, Op. 11

1. Allegro maestoso
2. Romance. Larghetto
3. Rondo. Vivace

Felix Mendelssohn-Bartholdy (1809–1847)

I Symfonia c-moll op. 11

Symphony No. 1 in C minor, Op. 11

1. Allegro di molto
2. Andante
3. Menuetto: Allegro molto
4. Allegro con fuoco

Andrzej Wierciński – fortepian | piano

Polska Orkiestra Sinfonia Iuventus im. Jerzego Semkowa

Jerzy Semkow Polish Sinfonia Iuventus Orchestra

Dawid Runtz – dyrygent | conductor

MECENAS

Andrzej Wierciński

Andrzej Wierciński

zwycięzca Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego w Saint-Priest (2019) i Ogólnopolskiego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina w Warszawie (2015) oraz laureat III nagrody Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego w Hongkongu (2019). Artysta rozwijał swoje umiejętności pod opieką prof. Anny Jastrzębskiej-Quinn w Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej im. Zenona Brzewskiego w Warszawie (2010-2014) oraz prof. Wojciecha Światały na Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach (2014-2019). W ubiegłym roku ukończył podyplomowy kurs pianistyczny na Uniwersytecie Mozarteum w Salzburgu pod okiem prof. Pavla Gililova.

Wybitne osiągnięcia konkursowe Andrzeja Wiercińskiego zaowocowały zaproszeniami na koncerty w większości krajów europejskich oraz do Kanady, Japonii czy Indonezji.

Andrzej Wierciński jest laureatem Stypendium Artystycznego im. F. Wybrańczyka Fundacji Sinfonia Varsovia, Stypendium Artystycznego Krystiana Zimmermana oraz Stypendium Artystycznego Fundacji Yamaha.

Andrzej Wierciński

won the International Piano Competition in Saint-Priest in 2019 and the Polish Fryderyk Chopin Piano Competition in Warsaw in 2015, and was awarded the 3rd Prize at the International Piano Competition in Hong Kong in 2019. The artist honed his skills with Professor Anna Jastrzębska-Quinn at the Zenon Brzewski School of Music in Warsaw in 2010–14 and with Professor Wojciech Światała at Karol Szymanowski Academy of Music in Katowice in 2014–19. Last year he completed the postgraduate piano course at the Mozarteum University in Salzburg with Professor Pavel Gililov.

Andrzej Wierciński's outstanding achievements in competitions have resulted in invitations to concerts in most European countries, Canada, Japan, and Indonesia.

He holds the Franciszek Wybrańczyk Artistic Scholarship of the Sinfonia Varsovia Foundation, an artistic scholarship from Krystian Zimerman, and the Yamaha Foundation Artistic Scholarship.

Dawid Runtz

Dawid Runtz

jest jednym z czołowych polskich dyrygentów młodego pokolenia. W 2016 roku ukończył studia dyrygenckie na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie w klasie Antoniego Wita, debiutując z Orkiestrą Filharmonii Narodowej w Warszawie. Swoje artystyczne umiejętności doskonalił pod okiem światowej sławy dyrygentów: Jormy Panuli, Riccarda Mutiego podczas Riccardo Muti Italian Opera Academy oraz Daniela Gattiego z Royal Concertgebouw Orchestra w Amsterdamie.

W styczniu 2018 zdobył III nagrodę oraz nagrodę publiczności w pierwszej edycji Hong Kong International Conducting Competition oraz otrzymał zaproszenie na przesłuchania do Boston Symphony Orchestra. Tego samego roku wziął udział w prestiżowych kursach dyrygenckich w Tanglewood (USA). Obecnie piastuje stanowisko pierwszego dyrygenta Polskiej Opery Królewskiej w Warszawie.

Współpracuje ze znakomitymi polskimi orkiestrami, takimi jak Sinfonia Varsovia, Filharmonia Narodowa, Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia w Katowicach oraz z Teatrem Wielkim – Operą Narodową.

dawidruntz.com

Dawid Runtz

is a leading Polish conductor of the young generation. In 2016 he graduated from the class of conducting of Antoni Wit at the Fryderyk Chopin University of Music in Warsaw and made his début performance with the Warsaw Philharmonic Orchestra. He honed his artistic skills under the world-class conductors Jorma Panula, Riccardo Muti at the Italian Opera Academy, and Daniele Gatti with the Royal Concertgebouw Orchestra in Amsterdam.

In January 2018 Dawid Runtz won the Third Prize and Audience Prize at the 1st Hong Kong International Conducting Competition and was invited to audition for the Boston Symphony Orchestra. In the same year he participated in prestigious conducting courses in Tanglewood (US).

He is currently first conductor of the Polish Royal Opera in Warsaw, and works with a number of orchestras including the Sinfonia Varsovia, the Warsaw Philharmonic Orchestra, the National Polish Radio Symphony Orchestra (NOSPR) in Katowice, and the Teatr Wielki – Polish National Opera.

dawidruntz.com

Polska Orkiestra Sinfonia Iuventus im. Jerzego Semkowa | Jerzy Semkow Polish Sinfonia Iuventus Orchestra

Polska Orkiestra Sinfonia Iuventus im. Jerzego Semkowa

powstała z inicjatywy Jerzego Semkowa, jednego z najwybitniejszych dyrygentów polskich. Utworzona przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na mocy rozporządzenia z 1 października 2007 roku jest państwową instytucją artystyczną. W skład orkiestry wchodzi najzdolniejsi absolwenci i studenci akademii muzycznych, którzy nie ukończyli 30 lat.

Sinfonia Iuventus rozpoczęła działalność artystyczną w czerwcu 2008 roku, od tego czasu współpracowała z wieloma uznanymi dyrygentami i solistami.

Orkiestra zrealizowała szereg rejestracji płytowych, radiowych oraz telewizyjnych dla Universal Music, CD Accord, DUX, Polskiego Radia, Albany Records, TVP Kultura, Warner Classics. Występowała na wielu estradach koncertowych, m.in. w Grand Auditorium UNESCO (Paryż), Grande Auditório (Lizbona), Auditorio Nacional de Música (Madryt), Palais de la Musique et des Congrès (Strasburg), Konzerthaus (Berlin), Musikverein (Wiedeń), National Grand Theater (Pekin) oraz podczas licznych festiwali w Polsce i za granicą.

W listopadzie 2013 roku Krzysztof Penderecki objął orkiestrę honorowym patronatem artystycznym.

W 2018 roku orkiestra obchodziła jubileusz dziesięciolecia działalności artystycznej, a podczas koncertu 8 października w Filharmonii Narodowej w Warszawie oficjalnie przyjęła imię Jerzego Semkowa.

sinfoniaiuventus.pl

Jerzy Semkow Polish Sinfonia Iuventus Orchestra

was set up as an initiative of one of the most eminent Polish conductors, Jerzy Semkow. Established by the Minister of Culture and National Heritage under the regulation of 1 October 2007, it is an artistic institution of the Polish state. The orchestra consists of the most talented graduates and students of academies of music who are aged under 30.

The Sinfonia Iuventus initiated its artistic activity in June 2008, and since then has worked with a plethora of recognised conductors and soloists. It has made numerous CD, radio, and TV recordings for Universal Music, CD Accord, DUX, Polish Radio, Albany Records, TVP Kultura and Warner Classics, and performed at numerous concert stages, notably in the Grand Auditorium of UNESCO in Paris, the Grande Auditório in Lisbon, the Auditorio Nacional de Música in Madrid, Palais de la Musique et des Congrès in Strasbourg, the Berlin Konzerthaus, the Viennese Musikverein, the National Grand Theatre in Beijing, and at a wealth of festivals in Poland and abroad. In November 2013 Krzysztof Penderecki extended his honorary artistic patronage over the orchestra. Five years later, the Sinfonia Iuventus celebrated ten years of its artistic activity, and officially took the name of Jerzy Semkow at a concert at the Warsaw Philharmonic on 8 October.

sinfoniaiuventus.pl

Krzysztof Penderecki

Aria z Trzech utworów w dawnym stylu (1963)

Trzy utwory w *dawnym stylu* na orkiestrę smyczkową powstały w 1963 roku jako muzyka do filmu Wojciecha Jerzego Hasa *Rękopis znaleziony w Saragossie*. Film jest adaptacją osiemnastowiecznej powieści awanturkowo-filozoficznej Jana Potockiego, w której racjonalizm miesza się z fantastyką. Nawiązując do ducha powieści reżyser zbudował świat umowy: stylizację epoki oświecenia. Podążając tropem zaproponowanej przez reżysera konwencji kompozytor „zrekonstruował” trzy fragmenty muzyczne, wpisując ich stylistykę pomiędzy późny barok a wczesny klasycyzm. Z pozoru prosty pomysł muzyki „udającej” cytaty, ukazuje świetne rzemiosło młodego kompozytora. Estetyczna wartość powstałych utworów pozwoliła im zafunkcjonować na prawach samodzielności. Zebrane w zbiór, zostały prawykonane 11 czerwca 1988 roku w Krakowie podczas Festiwalu Muzyki Krzysztofa Pendereckiego. Orkiestrą Kameralną Polskiego Radia w Poznaniu dyrygowała Agnieszka Duczmal.

Wolne tempo (*Lento*) i molowa tonacja (c-moll) *Arii* ustanawiają ton skupienia i powagi. „Wschodniowe” motywy skrzypiec o opadającym kierunku, dopełnione synkopowaną rytmiką opadającego chromatycznie basu, nawiązują tak do idiomu barokowego lamentu, jak i *passacagli*.

Aria, która weszła w skład *Trzech utworów w dawnym stylu* i najprawdopodobniej pisana była z myślą o filmie Wojciecha Hasa, ostatecznie nie została włączona do ścieżki muzycznej *Rękopisu znalezionego w Saragossie*. Kompozytor wykorzystał wcześniej powstały utwór w swojej ostatniej pracy filmowej – realizacji muzyki do filmu Alaina Resnais *Je t'aime, je t'aime* (1968). Muzyka *Arii* zaaranżowana na zespół wokalny towarzyszy w filmie tragicznej wędrowce bohatera w czas miniony.

Ewa Siemraj

Fryderyk Chopin

I Koncert fortepianowy e-moll op. 11 (1830)

Jeszcze nie umilkły oklaski, jakimi Warszawa przyjęła wczesną wiosną roku 1830 pierwszy z dwu koncertów, a dwudziestoletni kompozytor zaczął szkicować koncert następny. Był w transie. Część pierwsza powstała w kwietniu, na Wielkanoc. Wydała mu się lepsza, niż ta z koncertu pierwszego. W maju ukończył *Larghetto*.

Pisał je w nastroju szczególnym. „Pomimo woli przez oczy wpadło mi coś do głowy – i lubię się tym pieścić” zwierzał się Tytusowi Woyciechowskiemu. Biografowie nie mają wątpliwości: nadal trwa aura oczarowania Konstancją Gładkowską, „ideałem” na pamiątkę którego stanęło już *Larghetto* z *Koncertu f-moll*. W każdym z listów do Tytusa młoda śpiewaczka jest w jakiś sposób obecna. We wspomnianym liście jej obecność zdaje się przeświecać przez słowa, którymi Chopin opisuje charakter właśnie skomponowanej części środkowej *Koncertu e-moll*: „*Adagio* od nowego koncertu jest *E-dur*. Nie ma to być mocne, jest ono więcej romansowe, spokojne, melancholiczne, powinno czynić wrażenie miłego spojrzenia w miejsce, gdzie stawa tysięcy lubych przypomnień na myśli. Jest to jakieś dumanie w piękny czas wiosnowy, ale o księżycu.”

Allegro maestoso. Wprowadza ton poetyckiego ożywienia, które w czasach młodego Chopina nazywano ‘entuzjazmem’. W temacie głównym odzywają się dalekie echa poloneza, temat przeciwstawny ma charakter nokturnu. Oba zachwycają niepokalanym pięknem. Porywają w chwilach ekstatycznych wzlotów, w partyturze dookreślonych słowem *appassionato*.

Romance. Larghetto. Muzyka uciszona i intymna. Jeden z najpiękniejszych nokturnów Chopina. Dwa tematy – *espressivo* i *cantabile* – pojawiają się na przemian, poddawane nieustannym, coraz to bardziej subtelnym ornamentacjom.

Rondo. Vivace. Następuje bez pauzy – *attacca* – budząc z zadumania i rozmarzenia ostrością rytmu, tempem, rozmachem. Wciąga w grę, zabawę i taniec. Nietrudno rozpoznać w nim echo krakowiaka. Końcowa gonitwa po klawiaturze przypomina o proweniencji tego arcyromantycznego dzieła: zrodził je wirtuozowski styl *brillant*. *Koncert e-moll* przyniósł stylu tego zarazem kulminację i – pożegnanie.

Na prawykonanie *Koncertu e-moll* w Teatrze Narodowym ściągnęła cała Warszawa. „Wczorajszy koncert udał mi się – pisał Chopin 12 października 1830 roku. – Sala pełna...” Nazwano go „pożegnalnym”. Za siedem tygodni wybuchnie Listopadowe Powstanie, za trzy – opuści Chopin Warszawę na zawsze. „Już kuferek do drogi kupiony, partycje poprawiane, chusteczki do nosa obrabione. Tylko się żegnać, a to najprzykszej”.

Do sztambucha Konstancja Gładkowska wpisała mu słowa: „Mogą Cię obcy lepiej nagrodzić, ocenić, lecz od nas kochać mocniej na pewno nie mogą”. W rok czy dwa lata później dopisał Chopin słowo: „mogą”.

Mieczysław Tomaszewski

Felix Mendelssohn-Bartholdy

I Symfonia c-moll op. 11 (1824)

„Muzyk, który przeciwieństwa czasu przeniknął i pojednał” pisał Robert Schumann o Feliksie Mendelssohnie – jednej z najbardziej wpływowych postaci świata muzycznego pierwszej połowy XIX wieku. W swoim krótkim, lecz bardzo intensywnym życiu Mendelssohn realizował się jako kompozytor, dyrygent, pianista, nauczyciel, propagator muzyki dawnej i współczesnej, osiągając znaczące sukcesy na wszystkich tych polach aktywności. Jednym z najważniejszych historycznych wydarzeń zainicjowanych przez Mendelssohna było wykonanie *Pasji według św. Mateusza* Bacha (1829), które po latach zapomnienia przywróciło dzieło lipskiego kantora szerokiej publiczności. Pełniąc funkcję dyrektora festiwalu w Düsseldorfie (1833-36), a później kierując Orkiestrą Gewandhausu w Lipsku (1835-46) wprowadzał do programów dzieła mistrzów przeszłości – Bacha, Haendla, Glucka, Mozarta – i twórców swojej epoki, odkrywając m.in. wcześniej nieznaną symfonię Franciszka Schuberta. Pod jego dyktando Orkiestra Gewandhausu stała się jednym z najlepszych zespołów w Europie. Jemu też powierzono zorganizowanie i poprowadzenie Konserwatorium Muzycznego w Lipsku (1843), do którego sprowadził muzyków tej miary co Robert Schumann czy skrzypek Ferdynand David.

Talent muzyczny objawił kompozytor jako „cudowne dziecko”, które od początku przyrównywane było do Mozarta. Debiutował jako pianista w wieku lat 9., a dwa lata później rozpoczął regularne studia kompozycji u Carla Zeltera. Ten ceniony pedagog, przyjaciel i „doradca muzyczny” Goethego, zachęcał ucznia do studiowania dawnych mistrzów: Bacha, Haendla, Haydna, Mozarta. Pomiędzy 12 a 14 rokiem życia pod jego opieką Mendelssohn skomponował serię 12 *Sinfonii* na orkiestrę smyczkową. Stanowiły one rodzaj ćwiczeń w materii symfonicznej i opierały się na wzorach z przeszłości. Niektóre z nich były wykonane w domu rodzinnym Mendelssohna podczas „niedziel muzycznych”, w których występowała mała orkiestra złożona z muzyków dworskiej kapeli prowadzona przez nastoletniego kompozytora.

Mając zaledwie 15. lat, w marcu 1824 roku ukończył symfonię na pełny skład orkiestry. Początkowo nazwał ją *XIII Sinfonią*, lecz później zdecydował nadać jej numer pierwszy. Prawykona-

nie utworu odbyło się 14 listopada tego samego roku podczas prywatnej uroczystości z okazji 19 urodzin siostry, Fanny Mendelssohn. Premiera publiczna *Symfonii* odbyła się 1 lutego 1827 roku w Lipsku; Orkiestrą Gewandhausu dyrygował Johann Philipp Christian Schulz.

W roku 1829, podczas pierwszej wizyty w Londynie zakończonej wielkim sukcesem artystycznym, kompozytor nie tylko dyrygował dziełem, ale i zadedykował go wówczas Towarzystwu Filharmonicznemu, któremu pozostawił w darze rękopis. Dla londyńskiego wykonania dokonał również redakcji, wprowadzając alternatywnie scherzo – będące aranżacją scherza z własnego *Oktetu Es-dur* op. 20 – w miejsce menueta.

Burzliwa narracja części wstępnej (*Allegro di molto*; c-moll) opiera się na dwóch skontrastowanych myślach muzycznych, realizując schemat formy sonatowej. Spokojny, liryczny temat części drugiej (*Andante*, Es-dur) intonowany przez smyczki na przemian z instrumentami dętymi drewnianymi, oświetlany jest przez coraz to nowe kontrapunkty. Szorstki menuet (*Menuetto. Allegro di molto*, c-moll) okala pieśniowe i delikatne *Trio* (As-dur). Finał (*Allegro con fuoco*, c-moll) powraca do burzliwej narracji początkowej i formy sonatowej z dwoma przetworzeniami, w których Mendelssohn zastosował technikę fugata. Dzieło zamyka błyskotliwa, rozjaśniona tonacją durową (C-dur) koda. Nad muzyką *I Symfonii* unosi się duch fascynacji kompozytora ostatnimi symfoniami Mozarta.

Ewa Siemdaj

